21/05/2022

π. Συμεών Βενετσιάνος: «Οι Μικρασιάτες έφεραν στην Ελλάδα την ψυχή τους»

/ Συνεντεύξεις

Με αφορμή τη συμπλήρωση 100 ετών από τη Μικρασιατική Καταστροφή το Ίδρυμα Νεότητας και Οικογένειας της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών διοργανώνει την Κυριακή της Σαμαρείτιδος, 22 Μαΐου, στις 8.00 μ.μ., διαδικτυακή εκδήλωση, με τίτλο «Μικρασία: καρδιά του Ελληνισμού, σταυροδρόμι του κόσμου». Μια αναφορά στη μνήμη, τον προβληματισμό, την αφύπνιση.

Εισηγήσεις θα πραγματοποιήσουν:
 Η κα Αρχοντία Β. Παπαδοπούλου, Ιστορικός, Φιλόλογος, Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μικράς Ασίας, με θέμα «**Από τον Φρίξο και την Έλλη στον 20 αιώνα μ.Χ.**»
 Ο κ. Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός επιστήμων – συνεργάτης της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητος της Εκκλησίας της Ελλάδος, με θέμα «Η Γενοκτονία του Μικρασιατικού Ελληνισμού και η θυσία των Ορθοδόξων κληρικών» και
 Ο κ. Νικόλαος Βικέτος, Εκπαιδευτικός, με θέμα «Η συμβολή των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα του 20ου αιώνα».

Για την εν λόγω εκδήλωση, που επιλέχθηκε όχι τυχαία να πραγματοποιηθεί την ημέρα που γιόρταζε ο Μητροπολιτικός Ναός της Αγίας Φωτεινής στη Σμύρνη, μίλησε ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος

Νεότητος και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και Θεολόγος, Αρχιμανδρίτης π. Συμεών Βενετσιάνος.

Συνέντευξη στην Ευγενία Δίτσα

– *Πατέρα Συμεών, βλέπουμε ότι η εκδήλωση ξεκινά με ιστορική αναδρομή. Γιατί γίνεται αυτή η αναδρομή και δεν μένετε απλά και μόνο στα γεγονότα της Μικρασιατικής Καταστροφής;*

«Θα αδικούσαμε πάρα πολύ τη Μικρασία αν μέναμε μόνο στα τραγικά γεγονότα του 1922 ή από το 1919 και μετά. Η Ιωνία και γενικότερα η Μικρασία χαρακτηρίζεται από έναν τεράστιο πολιτισμό 3.000 ετών, όπου είναι ζωντανή η παρουσία και του Ελληνισμού, αλλά και της πίστης. **Εκεί, στη Μικρασία φαίνεται ξεκάθαρα πόσο συνυφασμένη είναι στην καρδιά του Έλληνα η πίστη προς τον Θεό και η αγάπη προς την πατρίδα**, και αυτό φαίνεται και στους Αρχαίους μας προγόνους, που αναζητούσαν τον άγνωστο Θεό, αλλά και από τη στιγμή που κατάλαβαν Ποιος είναι και ασπάστηκαν την αλήθεια. **Δηλαδή, ο πολιτισμός αυτός είναι κι ένας θρησκευτικός πολιτισμός, δεν είναι μόνο πνευματικός πολιτισμός**. Έτσι, λοιπόν, η πρώτη ομιλία από την κυρία Παπαδοπούλου έχει ακριβώς αυτό το νόημα: να αναφερθεί από την μυθολογία μέχρι και τα γεγονότα εκείνα, να μιλήσει για έναν πολιτισμό πρωτοποριακό και στα θέματα της εκπαίδευσης, για παράδειγμα…

Έτσι λοιπόν, θεωρήσαμε πάρα πολύ σημαντικό να μην σταθούμε μόνο στα γεγονότα, αλλά στα 3.000 χρόνια ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού αυτής της περιοχής, γιατί και οι πέτρες αυτό βροντοφωνάζουν. Όσο και να θελήσουν κάποιοι να πνίξουν την ιστορία θα… ξεσηκωθούν οι πέτρες, για να πουν ποια είναι η αλήθεια».

– *Στη δεύτερη ομιλία γίνεται αναφορά στη γενοκτονία του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Μια και στις 19 Μαΐου ήταν η επέτειος μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, θα ήθελα να μας πείτε αν είναι απαραίτητη η αναγνώριση της Γενοκτονίας απ' όλο τον κόσμο.*

«Είναι απαραίτητη η αναγνώριση της Γενοκτονίας και ακόμα πιο απαραίτητη η μνήμη, το να μην ξεχάσουμε. Το να αναγνωριστεί η γενοκτονία και αυτό απλά και μόνο να μείνει στα χαρτιά δεν ξέρω τι νόημα έχει. Ίσως και να μην έχει κανένα… **Εκείνο που χρειάζεται είναι να μείνει άσβεστο το καντήλι της μνήμης και ιδίως στις νέες γενιές**. Στο σχολείο μαθαίνουμε ελάχιστα πράγματα και για τους Ποντίους και για τη Μικρασία και για τα γεγονότα εκείνα. Έτσι, λοιπόν, **νομίζω ότι είναι χρέος μας απέναντι στη νέα γενιά να θυμίζουμε τα γεγονότα, γιατί η ιστορία μας διδάσκει.**

Μνήμη δεν σημαίνει εκδίκηση, δεν υπάρχει αυτή η διάθεση. Η εκκλησία προσεύχεται για την ειρήνη: «υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου». Αυτό είναι δεδομένο. Ταυτόχρονα, όμως, το να κρατηθεί στη νέα γενιά η μνήμη των γεγονότων, αυτό είναι κάτι που διδάσκει. **Το πώς δεν θα γίνουν τα ίδια λάθη, το πώς θα αποφύγουμε όλα εκείνα τα οποία οδήγησαν σε μία καταστροφή και σε μία γενοκτονία…** Έτσι, λοιπόν, η γνώση αυτή της ιστορίας μπορεί να μας κάνει πιο προσεκτικούς και να γίνει εφαλτήριο για κάτι καινούριο και για νέες προοπτικές. Μπορεί να γίνει η αρχή για ένα όραμα».

– *Θεωρείτε ότι στα βιβλία της Ιστορίας, θα έπρεπε να αφιερώνεται μεγαλύτερο μέρος σε αυτά τα γεγονότα;*

«Ναι! Στα βιβλία της ιστορίας θα έπρεπε να αφιερώνεται μεγαλύτερο μέρος σε όλα αυτά, γιατί είναι ιστορική πραγματικότητα, είναι η ιστορία μας. Ιστορία δεν είναι μόνο η αρχαία και η βυζαντινή κληρονομιά μας, αλλά είναι και η νεότερη ιστορία μας. Και ίσως και **στους νέους ανθρώπους οφείλουμε να πούμε όλη την αλήθεια, την ιστορία με όλη την αλήθεια ακόμα και για τα λάθη μας, γιατί δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών ή λαθών.** Από τα λάθη μας οφείλουμε να μαθαίνουμε, προκειμένου η πορεία μας στο μέλλον να είναι πολύ διαφορετική. Και σε μια εποχή όπου υπάρχει αυτή η διάθεση, δηλαδή τα παιδιά μας να μαθαίνουν για άλλα πράγματα, να… ευθυγραμμίσουμε τις γωνίες, να… ισιώσουμε τις γωνίες, **νομίζω πως η προσπάθεια να διατηρήσουμε τη μνήμη ζωντανή και άσβεστη έχει να κάνει ακριβώς με αυτό: το να δώσουμε σάρκα και οστά στο όραμα για ένα καλύτερο μέλλον, πιο ειρηνικό με συνεργασία, με συναδέλφωση, αλλά γνωρίζοντας παράλληλα ποια είναι η αλήθεια της ιστορίας**».

– *Στην τρίτη εισήγηση μιλάμε για τη συμβολή των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα του 20ου αιώνα. Τι έφεραν μαζί τους οι Μικρασιάτες;*

«Έφεραν μαζί τους πάρα πολλά πράγματα και κυρίως έφεραν την ψυχή τους. Έφεραν εικόνες, έφεραν λείψανα αγίων, έφεραν έναν άλλο πολιτισμό, ένα ήθος… Όχι μονάχα την κουζίνα, που ξέρουμε όλοι… **Ο κορμός της Μητροπολιτικής Ελλάδος μπολιάστηκε από έναν πολιτισμό 3.000 ετών.** Όχι ότι μέχρι τότε δεν υπήρχε επικοινωνία και συνεργασία, αλλά για φανταστείτε όλους αυτούς τους ανθρώπους, που ήρθαν στην μητροπολιτική Ελλάδα και έδωσαν έναν άλλο αέρα… **Έχουμε χρέος ευγνωμοσύνης απέναντι σε όλους αυτούς τους ανθρώπους, που ήρθαν και μας έμαθαν πάρα πολλά πράγματα. Επετεύχθη, τελικά, μέσα από προβλήματα και δυσκολίες -αυτό είναι αλήθεια- μια κοινή πορεία, μια συνοδοιπορία όλων, μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλον και προσπαθώντας να δώσει ο ένας στον άλλον όλα εκείνα τα εφόδια, τις γνώσεις, την ψυχή του τελικά, για να ζήσουμε καλύτερα και πιο ενωμένοι και μονοιασμένοι σε αυτή την πατρίδα**

».

– Τι κράτησαν μέχρι σήμερα οι απόγονοι των Μικρασιατών από τους προγόνους τους;

«Υπάρχει σχεδόν διάχυτη η ιδέα ότι οι νεότερες γενιές δεν έχουν τόσο στενή επαφή με τα γεγονότα εκείνα, με τις παραδόσεις, με την ιστορία... Πρέπει να σας πω ότι όλον αυτόν τον καιρό, που ασχολούμαστε λίγο περισσότερο, έχω δει ότι τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι. Έχω δει ότι οι νεότερες γενιές θέλουν να μάθουν, νιώθουν υπερήφανοι που έχουν έρθει από απέναντι, που έχουν αφήσει απέναντι ένα κομμάτι από την ψυχή τους, τους προγόνους τους, τα κόκκαλα των παππούδων και των προπαππούδων τους... Θέλουν να μάθουν, θέλουν να επιστρέψουν, να πάνε να προσκυνήσουν εκεί όπου έζησαν οι πρόγονοί τους. Έχουν ακούσει ιστορίες από ανθρώπους που ήρθαν από εκείνα τα μέρη και τώρα πια τα διηγούνται εκείνοι στα δικά τους παιδιά και στα εγγόνια. Είναι πάρα πολύ σημαντικό να το διατηρήσουμε αυτό...».

– Το δεύτερο σκέλος της 2ης εισήγησης αναφέρεται στη θυσία των ορθόδοξων κληρικών... Υπάρχουν προσπάθειες αποδόμησης... Γιατί πρέπει να μάθουμε για αυτήν;

«Γιατί είναι μία ιστορική πραγματικότητα. Μπορεί ίσως από κάποιους να αμφισβητείται, αλλά είναι μία πραγματικότητα, με πρωτομάρτυρα τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης, τον τελευταίο Μητροπολίτη Σμύρνης για εκείνα τα χρόνια, ο οποίος είχε την ευκαιρία να φύγει, του προτάθηκε να φύγει για να γλιτώσει, αλλά έμεινε εκεί. Πιστός μέχρι θανάτου.

Και πρέπει να πούμε ότι δεν είναι μόνο ο Χρυσόστομος Σμύρνης... Είναι κι άλλοι Επίσκοποι, οι οποίοι μαρτύρησαν την περίοδο εκείνη. Και τις ίδιες ημέρες, αλλά και λίγο πριν.

Η θυσία του κλήρου, του ράσου, στους αγώνες της πατρίδας είναι κάτι διαχρονικό. Πέρυσι γιορτάσαμε τα 200 χρόνια από την Επανάσταση. Κι εκεί αν δει κανείς τους κληρικούς μας, οι οποίοι θυσιάστηκαν σε όλη τη διάρκεια των χρόνων αυτών από την Άλωση της Πόλης και μετά! Σε λίγες μέρες έχουμε την επέτειο αυτή, της 29ης Μαΐου του 1453. Έναν από τους πύργους της Κωνσταντινουπόλεως τον υπερασπίζονταν κληρικοί και μοναχοί.

Υπήρχε πάντοτε αυτός ο στενός σύνδεσμος της πίστης με την πατρίδα. Είναι κάτι το οποίο δεν επεβλήθη στην ψύχη των Ελλήνων, αλλά υπήρξε αυθόρμητα, πηγαία και αυθεντικά. Είναι μία ιστορική πραγματικότητα, που αξίζει να τονιστεί».

Η απ’ ευθείας παρακολούθηση της εκδήλωσης θα είναι δυνατή αφ΄ ενός μεν στο κανάλι του Ιδρύματος Νεότητος και Οικογένειας https://www.youtube.com/channel/UCKf7gh1hD9zsghaJjdO1Fxg και αφ΄ετέρου μέσω της πλατφόρμας zoom στον σύνδεσμο: https://us06web.zoom.us/j/82773684908?pwd=UnhLb2psM2tMbGV6RmROcnpMbWU3dz09).